

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/34/2025
Identifikačné číslo spisu:	6124437362
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124437362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Výskumný ústav vodného hospodárstva, so sídlom Nábřeží arm. gen. Ludvíka Svobodu 4297/5, 812 49 Bratislava, IČO: 00 156 850, zastúpeného advokátskou kanceláriou AK | AK s. r. o., so sídlom Suché mýto 6, 811 03 Bratislava, IČO: 54 844 762, proti žalovanému: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, 821 08 Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpenému advokátkou Mgr. Zuzanou Hollou, so sídlom Kresánkova 3462/1, 841 05 Bratislava, o zaplatenie sumy 22 869,30 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 60Cb/28/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“ alebo „postupujúci súd“) v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 21Up/2008/2024 z 13. decembra 2024, proti ktorému podal žalovaný včasný a odôvodnený odpor. Na základe posúdenia upomínacieho súdu, že predmetný spor má obchodnoprávnu povahu a v nadväznosti na návrh žalobcu na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na jej prejednanie podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších (ďalej aj „CSP“) v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „Najvyšší súd SR“) uvádza, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. l. 185) nevyplýva dôvod, pre ktorý spor posúdil ako obchodnoprávny a vec postúpil Mestskému súdu Bratislava III, a teda aké okolnosti existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúcimi pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP, resp. aké procesné normy upravujúce príslušnosť súdu postupujúci súd použil.

3. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením veci nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP predložil vec Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením veci z dôvodu, že predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie prevádzkovej budovy (žalobca je správcom majetku štátu) zo strany žalovaného bez existencie právneho titulu od 1. januára 2017. Uviedol, že pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor. O obchodnoprávny spor môže ísť vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah (podľa tretej časti Obchodného zákonníka). Predkladajúci súd uviedol, že v predmetnom spore sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia, pričom medzi stranami sporu neexistuje žiadny obchodnoprávny vzťah. Nájomný vzťah medzi stranami sporu skončil uplynutím doby, na ktorú bol uzatvorený. Podľa Mestského súdu Bratislava III teda nejde o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, pri vzniku ktorého je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týka podnikateľskej činnosti strán sporu. Na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, predmet daného sporu nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ods. 6 a § 262 Obchodného zákonníka. Vzťah medzi stranami sporu je plne podriadený pod zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Predkladajúci súd okrem iného tiež poukázal na obdobné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndc/18/2024 z 25. septembra 2024, v ktorom sa posudzovala otázka užívania predmetu nájmu po skončení zmluvy. S poukazom na uvedené skutočnosti označil predkladajúci súd postup Okresného súdu Banská Bystrica za nesprávny, keďže sa jedná o občianskoprávny spor, na ktorého prejednanie a rozhodnutie je kauzálne príslušný Mestský súd Bratislava IV a nie Mestský súd Bratislava III.

4. Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa ust. § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

5. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 307/2016 Z. z.“), odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

6. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

7. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

9. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

12. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

13. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

14. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

15. Zo spisového materiálu vyplýva, že žalobca sa návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným na upomínací Okresný súd Banská Bystrica dňa 25. novembra 2024 domáhal voči žalovanému zaplata sumy 22 869,30 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobca je správcou majetku štátu - nehnuteľnosti: stavby prevádzkovej budovy, nachádzajúcej sa na F. I. G. A. J. X, v okrese T. O., obec T. - J. E., k. ú.: J. E., so súpisným číslom XXXX, druh stavby: Administratívna budova, stojacej na parcele C-KN č. XXXXX/XX (ďalej aj „prevádzková budova“). Dňa 28. apríla 2003 uzatvoril žalobca so žalovaným zmluvu o nájme nebytového priestoru (ďalej aj „zmluva“), na základe ktorej žalovaný oprávnené užíval zariadenia, systémy, antény a káblové trasy na streche prevádzkovej budovy, pričom zmluva bola dohodnutá na dobu určitú do 31. decembra 2016. V roku 2016 prebiehali medzi zmluvnými stranami rokovania o uzatvorení zmluvy o zriadení vecného bremena. Žalobca adresoval žalovanému dňa 22. júna 2016 návrh zmluvy, pričom žalovaný na tento návrh nereagoval. Žalobca preto zaslal žalovanému dve žiadosti o stanovisko dňa 30. septembra 2016 a dňa 07. novembra 2016, pričom ani na tieto žalovaný nereagoval. Dňa 31. januára 2017 žalovaný adresoval žalobcovi list označený ako „Základňová stanica Orange Slovensko, a. s.“ z 31. januára 2017, v ktorom žalobcovi oznámil, že je oprávnenou osobou z vecného bremena údajne vzniknutého na základe zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon č. 351/2011 Z. z.“) a teda je oprávnený prevádzkovať základňovú stanicu v prevádzkovej budove aj po skončení nájmu. Žalovaný tiež uviedol, že dokonca aj zmluva obsahuje čl. 13 bod 2, ktorý má údajne odkazovať na predchádzajúci predpis t. j. zákon č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon č. 610/2003 Z. z.“). Žalobca skutočnosti uvádzané v liste žalovaného v celom rozsahu poprel, pričom zmluva v žiadnom z článkov neobsahuje ustanovenia odkazujúce na zákon č. 610/2003 Z. z., pričom tento zákon v čase uzatvorenia zmluvy nebol ani účinný (účinnosť nadobudol až 1. januára 2004). Žalobca listom z 2. júla 2017 okrem iného opätovne požiadal žalovaného, aby bezodkladne odstránil technické zariadenie. Následne dňa 31. marca 2017 sa uskutočnilo stretnutie zástupcov oboch strán sporu, pričom k mimosúdnej dohode nedošlo a žalobca opätovne vyzval žalovaného na odstránenie zariadení z priestorov prevádzkovej budovy, ale žalovaný na túto výzvu nereagoval. Žalobca sa následne prostredníctvom oznámenia Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor dozvedel, že dňa 25. apríla 2017 bolo údajne existujúce vecné bremeno in rem na návrh žalovaného zapísané do katastra nehnuteľností záznamom vykonaným Okresným úradom Bratislava v zmysle opatrenia Okresného úradu Bratislava č. Z-27040. Žalobca sa v nadväznosti na to žalobou podanou na Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) domáhal, aby správny súd zrušil opatrenie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor č. Z-27040, ktorým bol vykonaný záznam vecného bremena v prospech žalovaného do katastra nehnuteľností. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/160/2020-221 zo 4. novembra 2021 (ďalej len „rozsudok KS BA“) zrušil opatrenie Okresného úradu Bratislava č. Z-27040, ktorým bol vykonaný záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností, a to pre nesplnenie zákonných podmienok pre vznik a záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností. Rozsudok KS BA potvrdil aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) rozsudkom sp. zn. 3Svk/11/2022 z 30. januára 2024 (ďalej ako „rozsudok NSS SR“), keďže mal za to, že v predmetnej veci bolo potrebné striktne vychádzať z ustanovenia § 66 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 351/2011 Z. z. z ktorých je nepochybné, že oprávnenie podniku zriaďovať a

prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti nie je neobmedzené. Kasačný súd zároveň konštatoval, že zo sťažovateľovho (pozn. žalovaný) návrhu na záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností z 15. decembra 2016 žiadnym spôsobom nevyplýva, či prevádzkovanie verejnej siete na cudzej nehnuteľnosti je v nevyhnutom rozsahu a vo verejnom záujme, keďže návrh na záznam neobsahuje žiadne relevantné zdôvodnenie. Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor následne listom označeným ako „Výzva na odstránenie nedostatkov“ č. Z-27040/2016 z 11. júla 2024 vyzval žalovaného na predloženie originálov, resp. úradne osvedčených kópií listín v súlade s vyššie uvedenými rozhodnutiami správnych súdov, pričom žalovaný žiadne listiny nepredložil. Keďže v stanovenej lehote neboli odstránené nedostatky podania, Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor dňa 4. októbra 2024 podanie Z-27040/2016 vyradil z evidencie poradia návrhov o zápis do katastra nehnuteľností a túto skutočnosť listom označeným ako „Oznámenie o vyradení z poradia zápisov“ č. Z-25951/2021 z 15. októbra 2024 oznámil pôvodnému právnenému zástupcovi žalobcu. Zo všetkých vyššie uvedených skutočností žalobca odvodzuje, že žalovaný prevádzkovú budovu užíva neoprávnene bez existencie právneho titulu od 1. januára 2017. V konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. B2-51Cb/98/2017 si žalobca uplatňuje voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 28 481,43 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 1. januára 2017 do 11. mája 2021, ktoré vzniklo neoprávneným užívaním prevádzkovej budovy. Nakoľko žalovaný naďalej užíva prevádzkovú budovu neoprávnene, žalobca si voči nemu uplatňuje v tomto konaní nárok na zaplatenie sumy 22 869,42 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia za obdobie od 12. mája 2021 do 12. novembra 2024.

16. Pre posúdenie dôvodnosti nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je potrebné ustáliť, či sa jedná v danom prípade o obchodnoprávny spor. Nakoľko tento pojem procesného práva nie je definovaný v predpisoch upravujúcich konanie pred súdmi v súkromnoprávných sporoch a iných súkromnoprávných veciach, teda v CSP, pre jeho vymedzenie je potrebné vychádzať z predpisov hmotného práva upravujúcich obchodnoprávne vzťahy a občianskoprávne vzťahy, teda z Obchodného zákonníka ako *lex specialis* a Občianskeho zákonníka ako *lex generalis*.

17. Podľa § 2 ods. 2 písm. a) až d) Obchodného zákonníka, podnikateľom podľa tohto zákona je:

- a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
- b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

18. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka, na účely odseku 2 subjektom verejného práva je:

- a) štátny orgán,
- b) obec,
- c) vyšší územný celok,
- d) právnická osoba, ktorá spĺňa požiadavky podľa odseku 4,
- e) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden zo subjektov verejného práva uvedených v písmenách a) až d).

21. Podľa § 261 ods. 4 Obchodného zákonníka, právnická osoba podľa odseku 3 písm. d) je osoba založená alebo zriadená na účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú výrobný alebo

obchodný charakter, a

- a) je úplne alebo z väčšej časti financovaná subjektom verejného práva podľa odseku 3 písm. a) až d),
- b) je kontrolovaná subjektom verejného práva podľa odseku 3 písm. a) až d) alebo
- c) subjekt verejného práva podľa odseku 3 písm. a) až d) vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu.

22. Podľa § 261 ods. 5 Obchodného zákonníka, na účely odseku 2 subjektom verejného práva sú aj štátne organizácie, ktoré nie sú podnikateľmi, pri uzavieraní zmlúv, z ktorých vyplýva, že ich obsahom je uspokojovanie verejných potrieb, a to aj keď nespĺňajú podmienky podľa odsekov 3 a 4.

23. Podľa § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

24. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon č. 455/1991 Zb.“), prenájom nehnuteľností, bytových a nebytových priestorov je živnosťou, pokiaľ sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom.

25. Preskúmaním predloženého spisového materiálu Najvyšší súd SR zistil, že žalobca (pôvodný prenajímateľ) je príspevková organizácia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zriadená Zriaďovacou listinou dňa 1. januára 1968. Je ústrednou vedecko-výskumnou inštitúciou s celoslovenskou pôsobnosťou, zameranou na plnenie úloh štátu a úloh vo verejnom záujme a zabezpečenie komplexných úloh v odvetví vodného hospodárstva, pričom vykonáva vedecko-výskumné, vývojové, metodické a expertízne činnosti, monitorovanie a odborné poradenstvo v oblasti jeho pôsobnosti. Podľa zriaďovacej listiny sa jeho činnosť riadi štatútom, ktorý vydá minister životného prostredia Slovenskej republiky. Zo štatútu vymedzujúceho pôsobnosť a úlohy žalobcu, zásady jeho činnosti a vnútornej organizácie, hospodárenie a jeho vzťahy k iným organizáciám vyplýva, že podnikateľskú činnosť vykonáva so súhlasom zriaďovateľa nad rámec hlavnej činnosti a za podmienky plnenia plánu úloh určených zriaďovateľom, pričom takto získané prostriedky používa na skvalitňovanie služieb poskytovaných v oblasti jeho hlavnej činnosti. Zo živnostenského registra zároveň vyplýva, že jedným z predmetov podnikateľskej činnosti žalobcu je prenájom nehnuteľností s poskytovaním iných než základných služieb, teda obstarávanie služieb spojených so správou a prenájomom nehnuteľností. Z doposiaľ uvedených skutočností však nevyplyva, že žalobca ako pôvodný prenajímateľ poskytoval žalovanému ako bývalému nájomcovi aj iné ako základné služby spojené s prenájomom nehnuteľností. Vzhľadom k tejto skutočnosti nemožno v predmetnom spore nazerať na žalobcu ako na podnikateľa podľa § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. v spojení s § 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka.

26. Na druhej strane, žalovaný je obchodná spoločnosť, ktorá je nepochybne podnikateľom podľa § 2 ods. 1 písm. a) Obchodného zákonníka, pričom súčasne možno s prihliadnutím na všetky okolnosti predpokladať, že časť plochy strechy na administratívnej budove VÚVH na ul. F. I. G. A. J. v T. si od žalobcu prenajímal za účelom výkonu jeho podnikateľskej činnosti a to jej využívanie na technické účely súvisiace s výstavbou a prevádzkovaním základňovej stanice verejnej telekomunikačnej siete GSM.

27. Posúdenie konkrétneho súdneho sporu ako obchodnoprávneho závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého spor vznikol. V danom prípade je z vyššie zmienených skutočností zrejmé, že len žalovaný zodpovedá definícii podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka. Hoci by sa mohlo javiť, že aj na žalobcu je možné nahliadať ako na podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka, keďže podniká na základe živnostenského oprávnenia, zákon č. 455/1991 Zb. výslovne stanovuje, že prenájom nehnuteľností (bytových a nebytových priestorov) je živnosťou len ak sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom. V prejednávacom spore žalobca žalovanému neposkytoval aj iné ako základné služby spojené s prenájomom nehnuteľností a na účely tohto sporového konania tak žalobcu nemožno považovať za podnikateľa, v dôsledku čoho nemožno spor považovať za obchodnoprávny podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, keďže sa nejedná o záväzkový vzťah

medzi podnikateľmi.

28. V ďalšom kroku sa Najvyšší súd SR zaoberal posúdením povahy záväzkového vzťahu medzi sporovými stranami a teda, či je možné ho subsumovať pod ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka a považovať ho tak za záväzkový vzťah medzi subjektom verejného práva týkajúci sa zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti. V tejto súvislosti Najvyšší súd SR poukazuje na bod 15 odôvodnenia tohto uznesenia, osobitne na výsledok správneho konania, ktorého účastníkmi boli strany sporu. Ako už bolo zmienené, žalovaný podal 20. decembra 2016 na Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor návrh na záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností, ktoré bolo ako zákonné vecné bremeno zapísané do katastra nehnuteľností dňa 25. apríla 2017 pod č. konania Z-27040/206. V dôsledku správnej žaloby podanej žalobcom, Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 1S/160/2020 - 221 zo 4. novembra 2021 opatrenie správneho orgánu - Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor č. Z - 27040 z 25. apríla 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne žalovaný v pozícii ďalšieho účastníka v správnom konaní podal proti rozsudku správneho súdu kasačnú sťažnosť, v ktorej žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť správnomu súdu na ďalšie konanie. Kasačný súd rozsudkom sp. zn. 3Svk/11/2022 z 30. januára 2024 okrem iného kasačnú sťažnosť ďalšieho účastníka zamietol, pričom z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že nemožno prezumovať splnenie podmienky verejného záujmu bez toho, aby sa jej splnenie preukazovalo práve v podanom návrhu na záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností. Ďalej kasačný súd skonštatoval, že z návrhu žalovaného na záznam vecného bremena do katastra nehnuteľností z 15. decembra 2016 žiadnym spôsobom nevyplýva, že prevádzkovanie verejnej siete na cudzej nehnuteľnosti je v nevyhnutnom rozsahu a vo verejnom záujme, nakoľko návrh na záznam neobsahuje žiadne relevantné zdôvodnenie a žalovaný k nemu ani nepripojil také listiny, ktorými by preukázal materiálne splnenie podmienky nevyhnutnosti a verejného záujmu, pričom dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto verejný záujem tvrdí. Nakoľko v priebehu správneho konania nebolo preukázané, že žalovaný prevádzkuje verejnú sieť na nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu Slovenskej republiky a v správe žalobcu vo verejnom záujme a teda, že sa jedná o záväzkový vzťah medzi žalobcom ako subjektom verejného práva týkajúci sa zabezpečovania verejných potrieb (alebo vlastnej prevádzky) a podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti, nemožno predmetný spor subsumovať ani pod ustanovenie § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka.

29. Ako už bolo zmienené, v prejednávanej veci si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že žalovaný bez právneho dôvodu po ukončení pôvodne uzavretého nájomného vzťahu naďalej užíva nehnuteľnosť (nebytový priestor na streche prevádzkovej budovy) vo vlastníctve štátu, ktorej je žalobca správcom. Napriek tomu, že žalobca v minulosti riadne vypovedal nájomnú zmluvu, žalovaný až doposiaľ užíva predmetnú nehnuteľnosť bez dohody strán sporu o výške úhrady za užívanie. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobou uplatnený nárok je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Žalobca v danom záväzkovom vzťahu nespĺňa definíčné znaky podnikateľa podľa § 2 ods. 2 písm. b) Obchodného zákonníka, čo vylučuje aplikáciu ustanovenia § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka na predmetný záväzkový vzťah. Okrem toho v konaní doposiaľ nebolo preukázané, že by sa záväzkový vzťah medzi subjektom verejného práva a podnikateľom pri jeho podnikateľskej činnosti týkal zabezpečovania verejných potrieb (alebo vlastnej prevádzky subjektu verejného práva), čo vylučuje aplikáciu ustanovenia § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka na daný záväzkový vzťah. Zároveň sa nejedná ani o žiaden z prípadov tzv. absolútnych obchodných záväzkových vzťahov podľa ustanovenia § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka.

30. Vychádzajúc zo všetkých vyššie uvedených skutočností tak Najvyšší súd SR dospel k záveru, že na predmetný právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže sa nejedná o relatívny ani absolútny obchodný záväzkový vzťah. V danom prípade návrhom uplatnený nárok je potrebné zaradiť medzi nároky občianskoprávnej povahy.

31. Je tak nepochybné, že predmetný spor nemožno označiť za obchodnoprávny spor, na prejednanie a rozhodnutie ktorého by pre obvod Krajského súdu v Bratislave bol podľa § 22 písm. a) CSP kauzálné príslušný Mestský súd Bratislava III.

32. Po ustálení povahy predmetného konania ako občianskoprávneho sporu Najvyšší súd SR vyhodnotil nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica ako dôvodný. Na prejednanie a rozhodnutie predmetného občianskoprávneho sporu proti právnickej osobe so sídlom v obvode Mestského súdu Bratislava IV je podľa § 12 ods. 2, § 13 a § 15 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. príslušný Mestský súd Bratislava IV.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.